

historie-online.dk

(/)

[🏠 \(/\)](#) > Kriminalhistorie (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie>)> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Et olieeventyr[← Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/doedsdoemt\)](#)

Et olieeventyr

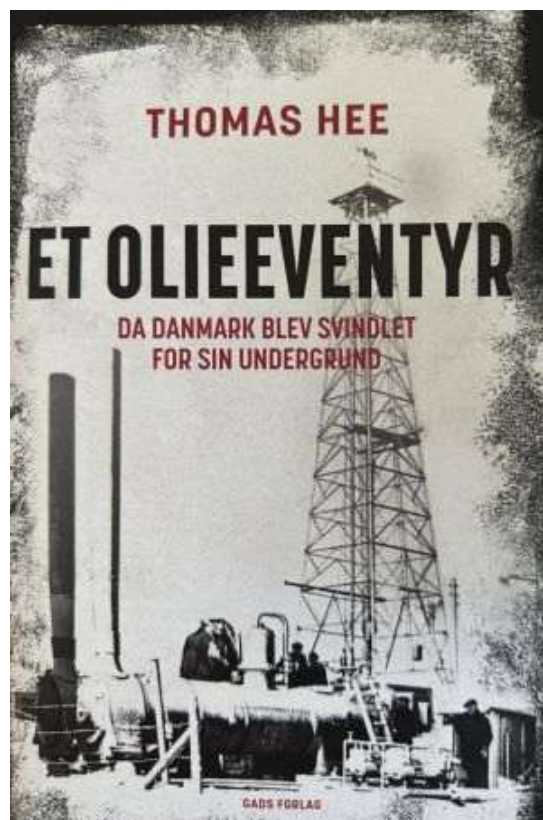
*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 573*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr)) **t**(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr)) **in**([https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr&title=)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr&title=](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/et-olieeventyr&title=))**Thomas Hee****Et olieeventyr. Da Danmark blev svindlet for sin undergrund.****Gads forlag. 324 sider. 299.95 kr.**

I 1936 snød en amerikaner den danske stat. Sjovt nok kunne et borehold trække stensalt op af jorden den sidste dag, inden der skulle lukkes ned for vinteren. Det betød, at olien kunne flyde, og et dansk olieeventyr var i sigte. Men desværre, det hele var svindel. Bogen afdækker kæderækken af begivenheder og afklæder ganske enestående sagen fra 1936 ved Kolding

Af Michael Koch

En rapport fra geologer viste, at der kunne være en stor salthorst i undergrunden udenfor Kolding. Det fik flere interesserede i geologi og olieboring til at løfte blikket. Når der er mineraler som eksempelvis salt, er det meget sandsynligt, at der er olieforekomster. Gennem venner og bekendte fra Danmark fik amerikaneren, Fred Ravlin, viden om de geologiske rapporter. Ravlin hørte også, at der var mulighed for at få boreretten i hele landet i op til 50 år.

Ravlins danske repræsentant mødte kort efter chefgeologen for Danmarks Geologiske Undersøgelser, Victor Madsen. Ravlin kommer selv i 1934 og møder chefgeologen. Danskeren Karl Østman bliver Ravlins danske repræsentant, og de ansøger staten om rettighederne. De tilbyder staten fire procent af indtægterne, mens borefolkene selv vil betale for boringerne. Staunings ministerium krævede garantier, hvis en udlænding skulle have rettighederne. Det fik de, og i 1935 kom Ravlin tilbage og havde sin bror med. De fik retten i to år. De skulle blot have ét af råstofferne op af borehullet, som eksempelvis olie eller salt, indenfor to år. Derefter ville de få retten over Danmarks undergrund i 50 år.

Victor Madsen, direktøren for Danmarks Geologiske Undersøgelser, hældte en flaske olie i borehullet som indvielse. Fred Ravlin ser til

Finansieringen kom på plads. Alle penge til det kostbare boreudstyr var fundet, og de kunne komme i gang. Planerne om borer i Harte ved Kolding blev til realiteter. Mens journalister og et hav af nysgerrige så til, begyndte tandhjul at snurre, og der var gang i olieeventyret. Den første boring, Paaby 1, gik galt, da boret satte sig fast mange hundrede meter nede. Med stort besvær blev boretårn og store dampmaskiner flyttet, og boringen, Paaby 2, var i gang. Ved hjælp af et enormt damptryk fra to udrangerede damplokomotiver opstillet i et hus ved siden af boretårnet, blev boret hurtigt presset 700 meter ned. Det lå efterhånden i luften, at der skulle ske resultater. Den sidste dag i sæsonen skete der noget ganske usædvanligt. Chefen Ravlin samlede selv "kernetageren", og boret blev ført ned i borehullet. "Jyllands Eiffeltårn" borede helt ned i over 1.000 meters dybde. Lag af kalk, flint, perlegrus, sand og andre geologiske forekomster kom op med

boreprøverne. Det var den sidste dag. Alle kiggede, og helt fantastisk var der en klods af stensalt i prøven. Hvilket held, og så den sidste dag. Men var det held? Nej, det skulle senere vise sig, at virkeligheden var en helt anden. Men det vidste man først senere.

Nu tog det fart, og chefgeolog Victor Madsen var i radion og fortalte glad om borefirmaets succes. Både Stauning og Kong Christian X så prøven, og efter forsinkelser blev der boret igen. Samtidig var der mange, som tvivlede på det de så. Lidt for fantastisk med en saltprøve på sidste dag, og kun den ene prøve kom op. Bogen afdækker spændende en lang række forhandlinger om de større kontrakter på rettigheder op til 50 år. Bogen beskriver også de tvivlende politikeres advarsler om at give en enorm aftale til boreselskabet på svagt grundlag. Spændende læsning, forfatteren er nemlig lykkedes med at få selv kedelige forhandlinger til at være gode og overraskende kapitler. Det viste sig, at Gulf Oil købte rettighederne for det, der svarer til over 100 millioner kroner. Bogen fortsætter med indrømmelsen fra en af hovedmændene, at saltfundet var snyd. Begivenhederne tager fart, og ministeren, Gunnar Larsen, går ind i sagen. "Det var normalt at salte en mine", sagde man på det tidspunkt i efterspillet.

Det berømte stykke stensalt. Indkøbt i en butik i Odense, og ikke hentet op af undergrunden

Nu kom politiet ind i sagen. Der kom dygtige efterforskere til, og direktør Østman bliver afhørt intensivt flere gange. Hvor kom saltet fra, hvem havde sat saltklodsen i boret, og hvornår var det sket. Da det økonomisk var en stor sag, og offentligheden havde stor interesse, gik sagen videre med tekniske undersøgelser. Nu kom det på tale at foretage en kontrolboring, men det ville være alt for svært at ramme

samme borehul. I stedet blev geologerne, der overvågede borerne, afhørt. Sagen ville ikke gå væk, myndighederne ville til bunds i sagen. Der var intensive afhøringer af alle også de arbejdsfolk, der var på stedet, dengang de borede. Flere af de implicerede begyndte at modtage domme og kom i afsoning, men de store, direktør Østman og Fred Ravlin gik stadig fri. Direktør Østmans forklaringer sejlede som vinden blæste. Han mente åbenbart, at forvirring om hvad der skete ved boretårnet, ville sikre ham mod straf. I oktober 1947 rejste lederen af politiets efterforskning til USA, hvor de mødte Ravlin på den danske ambassade i Washington.

Karl Østman var central i sagen, men fik nærmest kun bekymringer ud af sit store arbejde

Hjemme i Danmark blev det under grundige og seriøse vurderinger besluttet, at man ikke skulle rejse straffesager mod Ravlin og Østman. I stedet skrev man ny aftale med Gulf Oil, som efter ti års omfattende borer i den danske undergrund gav op. Da havde de brugt svimlende 90 millioner på borer. Staten havde omvendt fået et stærkt billede af, hvordan den danske undergrund så ud. Det var værdifuldt for fremtiden. Senere blev den første danske olie pumpet op i skibet Marie Maersk. Danmark havde som bekendt alligevel både olie og gas i undergrunden.

Det er en grundig, velskrevet bog med dejlig flydende tekst. Bogen giver et godt billede af både svindlere, politiets arbejde dengang, og hvordan regering og embedsværk fungerede. Bogen er et stykke danmarkshistorie, der kan anbefales.

[Historie-online.dk, den 4. marts 2026]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/doedsdoemt>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**DEN HVIDE SLAVEHANDEL I
DANMARK 1870-1925**

(<https://www.historie-online.dk/boger/den-hvide-slavehandel-i-danmark-1870-1925>)

DANMARKS ARRESTHUSE

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/danmarks-arresthuse>)

VELKOMMEN PÅ BAGSIDEN

[online.dk/boger/velkommen-paa-bagsiden](https://www.historie-online.dk/boger/velkommen-paa-bagsiden))